

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
24 iulie 2019**

**Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ)**

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba română (15 puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

*Sara pe deal buciumul sună cu jale,
Turmele-l urc, stele le scapără-n cale,
Apele plâng, clar izvorând în fântâne;
Sub un salcâm, dragă, m-aștepți tu pe mine.*

*Luna pe cer trece-așa sfântă și clară,
Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară,
Stelele nasc umezi pe bolta senină,
Pieptul de dor, fruntea de gânduri ți-e plină.[...]*

(Mihai Eminescu, *Sara pe deal*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Scrieți câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *sună*, *senină*. **4 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, două cuvinte care conțin diftong. **2 puncte**
3. Indicați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Luna pe cer trece-așa sfântă și clară....* **4 puncte**
4. Transcrieți un complement din versul: *Sub un salcâm, dragă, m-aștepți tu pe mine.* **2 puncte**
5. Construiți o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată atributivă, având ca termen regent substantivul *stelele*. **3 puncte**

B. Literatura română și universală pentru copii (15 puncte)

Redactați un eseu de aproximativ o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *schîță*.

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *schîță*;
- precizarea a două trăsături ale *schîței*, existente în textul literar inclus în programa de examen;
- prezentarea detaliată a două trăsături ale *schîței*, valorificând opera aleasă;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

C. Limba și literatura maghiară maternă (30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Volt egyszer egy ember s annak három fia. Ez az ember a két idősebbik fiát mesterségre adta. Az egyikből borbély, a másikkól kovács lett. A legkisebb fiúnak nem kellett semmiféle mesterség. Ez beállott katonának.

Esztendő múlt esztendő után, a fiúk nem jártak haza. Egyszer aztán levelet kaptak, hogy siessenek haza, ha még életben akarják látni az apjukat. Jöttek is a fiúk azonnal, s hát csakugyan halálán volt az apjuk.

– Ó, édes fiaim – örvendezett a haldokló ember –, csakhogy még egyszer láthatlak! Mondjátok el nekem, melyik mire vitte. Jól kitanultátok-e a mesterségeket?

Mondta a legidősebbik:

– Ne búsuljon, édesapám! Én jól kitanultam a mesterségemet. Úgy tudok beretválni, hogy a nyulat futtában megberetválom.

– Na, ez igen szép – örvendezett az öregember. – Ha olyan jól tudsz beretválni, akkor te a jég hátán is megélsz, édes fiam.

– Érettem se búsuljon, édesapám – mondta a második legény, a kovács. – Én meg úgy kitanultam a mesterségemet, hogy a lóra futtában felveszem a patkót, meg le is veszem róla!

– Ó de jó, istenem, ó de jó! – örvendezett az öregember.

Aztán a katona fiát kérdezte:

– Hát te, fiam, milyen katona vagy? Jól tudsz-e bänni a karddal?

– Jól ám! – mondta a katona. – Hallgasson csak ide, édesapám. Egyszer sétáltam az utcán, mégpedig a legfényesebb ruhámban. Amint sétáltam, hullani kezdett az eső. Hej, uram teremtőm – gondoltam magamban –, most mit csináljak? Megijedtem, hogy az eső átáztatja az én szép atillámat. No, nem gondolkoztam sokáig. Hirtelen kirántottam a kardomat, s olyan gyorsan vagdalkoztam magam körül, hogy egy csepp eső sem esett rám. Hej, hogy csudálkozott a többi katona, amikor visszamentem a kaszárnyába! Kérdezték, mit csináltam, hogy nem vert meg az eső. Aztán jött az ezredes úr. Az is megkérdezte. Haptákba vágtam magamat, s mondtam: – "Jelentem alássan, vitéz ezredes úr, nem csináltam én egyebet, csak kirántottam a kardomat, s azzal visszavertem az esőt!" "Derék vitéz vagy, fiam" – mondta az ezredes úr, s egy zacskó aranyat adott ajándékba.

– Ó, istenem, istenem – örvendezett az öregember –, most már igazán nyugodtan halok meg! Látom, hogy megéltek a magatok mesterségéből. Nincs szükségetek arra a pénzecskére, amit lassanként összekuporgattam.

Hej, hogy lekonyult a dicsekedő fiúk orra! Úgy elment a kedvük a dicsekedéstől, hogy soha többet nem dicsekedtek.

(Benedek Elek: A dicsekedők)

1. Hogyan számol be a mesterségbeli tudásáról a három fiú? **3 pont**
2. Értelmezze a szöveg csattanóját! **3 pont**
3. Mutassa be 10–15 mondatban a műköltészeti mese legalább 5 műfaji sajátosságát! **5 pont**
4. Alkosson egy-egy tulajdonnevet a következő szavakból, és nevezze meg a tulajdonnév fajtáját!
borbély, kovács, katona **2 pont**
5. Alkosson mondatot, melyben a *nyúl* szó legyen
a. ige; b. főnév! **2 pont**
6. Alkosson egy-egy mondatot a *derék* szó mindkét jelentésével! **2 pont**
7. Bővítse a „Most már igazán nyugodtan halok meg.” mondatot kétféle határozóval! **2 pont**
8. Értelmezze a következő kifejezéseket!
lekonyult az orra, megverte az eső, a jég hátán is megélsz, vagdalkoztam magam körül **4 pont**
9. Írjon ki a szövegből két mesei elemet! **2 pont**
10. Sorolja fel a gyermekirodalom epikai műfajait! Írjon egy-egy példát minden műfajhoz! **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii române (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități de învățare, având ca formă de realizare *memorizarea*, pentru domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu: 3-5 ani, în care să apelați la cunoștințele copiilor despre *fructe (măr, portocală, căpșuni, cireșe)*, având în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității de învățare, conform cerinței;
- descrierea conținuturilor etapelor pe care le-ați menționat.

Notă: Subiectul poate fi tratat în limba română sau în limba maternă, dar precizarea conținuturilor învățării se va face în limba română.

B. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne (15 puncte)

Dolgozzon ki egy egynapos időtartamú projektet a következő témával: *Látogatóban a dinóknál!*

Figyeljen a projekt tervezésének szakaszaira:

- indoklás,
- térkép,
- célok,
- erőforrások,
- módszerek,
- a projekt produktuma,
- információk feltérképezése,
- tevékenységi sarok és felkínált eszközök!

A projekt megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus felépítés, helyes fogalomhasználat, nyelvhelyesség, helyesírás.